	עדכון מתלונן בשינוי עילת סגירה – הנחיית המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)
סיכום	השאלה שעלתה לדיון היא האם יש מקום להודיע למתלונן על החלטה לשינוי עילה בתיק שנפתח נגד חשוד שנגדו הגיש המתלונן תלונה - החלטה שהתקבלה במסגרת קבלת בקשה לשינוי עילת סגירה או במסגרת ערר על החלטה לדחות בקשה לשינוי עילת סגירה. הוחלט כך: 1. אין זכות לנפגע העבירה לערור על עצם שינוי עילת הסגירה. זכות שכזו לא נקבעה ע"י המחוקק, ולכן אין "ליצרה" יש מאין. מעבר לכך, מתן זכות ערר כזו משמעה "משיכת" הזכות לתקופה בלתי מוגבלת, שכן מועד הגשת בקשה לשינוי עילת סגירה אינו מוגבל. 2. אכן, ס' 8 לחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א–2001, דן בזכותו של נפגע העבירה לקבל מידע על שלבים בהליך הפלילי, וסעיף זה מפנה, בין היתר, לתוספת השנייה לחוק, העוסקת במסירת מידע על החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין. בנוסף, התוספת מפנה לזכות הערר העומדת לנפגע העבירה, בהתאם לסעיפים 59, 62, 63, ו-64 לחוק סדר הדין הפלילי. אלא שהזכות לקבל מידע הנזכרת בתוספת זו, לא כוללת את הזכות לקבל מידע בדבר שינוי עילת סגירת התיק נגד החשוד. כמו"כ, זכות הערר הנזכרת בתוספת זו עוסקת במפורש בהחלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין, ולא בזכות ערר המוקנית לנפגע העבירה בכל הנוגע לעילת הסגירה בעניינו של החשוד בתיק. 3. זאת ועוד, סעיף 62 לחסד"פ, שעניינו החלטה שלא להעמיד לדין, מתייחס במפורש לנושא שינוי עילת הסגירה. זאת, בסעיף 62(ב)(4), המתייחס לאפשרות העומדת **לחשוד** לפנות בבקשה מנומקת לשנות את עילת הסגירה. לעומת זאת, החסד"פ, וכך גם חוק זכויות נפגעי עבירה, **לא** כוללים זכות של **נפגע עבירה** לערור על עילת הסגירה בעניינו של החשוד. כך, בהחלטת הסגירה הראשונה, ועל אחת כמה וכמה, כך גם בהחלטה שהתקבלה בשלב מאוחר יותר, בדבר שינוי עילת הסגירה. משכך, עצם הרעיון לייצר זכות חדשה לנפגע העבירה, במסגרתו תוקנה לו אפשרות לקבל עדכון על אודות שינוי עילת הסגירה בעניינו של החשוד, הוא רעיון חדש, שאין לו כל תימוכין בלשון החוק. 4. בהמשך לכך יצוין, כי כל הסעיפים בחסד"פ המתייחסים לזכות הערר מפורטים ביותר, ולמרות זאת הם אינם כוללים הוראה בדבר עידכון המתלונן על שינוי עילת סגירה. המחוקק לא מתעלם מהעובדה שיש אופציה לשינוי עילת סגירה, אך בחר שלא לתת זכות יידוע בנוגע לה, ובוודאי שלא נתן זכות ערר לגביה. 5. אכן, בעבירות מין ואלימות עלול להתקיים מצב שבו נמסר, הלכה למעשה, מידע לנפגע עבירה, שבדיעבד כבר אינו בהכרח נכון. עם זאת, ברור לחלוטין שהמידע שנמסר היה "נכון לשעתו", ונפגע העבירה אמור לדעת שקיים הליך לגיטימי של שינוי עילת סגירה. בעניין זה, המחוקק לא הקנה לנפגע העבירה "זכות לעדכונים שוטפים". 6. קיים הבדל בין המיקוד של המחוקק בעמדת נפגע העבירה ביחס להחלטה שלא לחקור או לא להעמיד לדין, שם נפגע העבירה נמצא במוקד, וזכות הערר עומדת לו מקום בו הוחלט שלא לחקור או שלא להעמיד לדין; לבין המיקוד של המחוקק בכל הנוגע לעמדת נפגע העבירה באשר לעילת הסגירה בעניינו של החשוד, שם לא הוקנתה לו כל זכות לערור על עניין זה. ביחס לעילת הסגירה, מי שמצוי ב"מוקד" הוא החשוד, שעשוי להיפגע בשל עילת סגירה כזו או אחרת, ולכן הקנה לו המחוקק את הזכות לפנות ולבקש את שינוי עילת הסגירה. אמנם ברור שאין "לזלזל" בנפגע העבירה גם בהקשר זה, אך במקרה של שינוי עילת סגירה, לא נפגעת אף זכות קונקרטית שעומדת לנפגע העבירה, בין אם התיק נסגר מעילה של חוסר ראיות, ובין אם נסגר מעילה של חוסר אשמה. 7. לכך מתווספים שיקולי יעילות, הקצאת משאבים וסופיות הדיון. מתן זכות יידוע למתלונן כאמור לעיל, ובוודאי מתן זכות ערר, היא החלטה בעלת השלכות משמעותיות בהיבטים אלה, ויש לשקול היטב מה מקומם בסולם סדרי העדיפויות של מערכת אכיפת החוק, והכול בשים לב לכלל השיקולים שפורטו לעיל. עם זאת, מקום בו שונתה עילת הסגירה במסגרת בחינה של ערר שהגיש המתלונן על החלטה לסגור את התיק, והמתלונן היה מודע לעילת הסגירה המקורית (בין אם משום שקיבל על כך עדכון ובין אם משום שביקש לבררה, בהתאם להוראת סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי), אין מניעה לציין במסגרת ההחלטה בערר את העילה החדשה.
תאריך הישיבה	25.6.20 (עודכן ביום 28.11.22)